

KÖŞE YAZISI

Kapsamak Ya Da Kapsamamak İşte Bütün Mesele Bu (!) (YGM DK1 Tespit Raporu)

Söylenir ya doğrusunu Allah bilir, Nasreddin Hocaya atfedilen bir fıkra vardır: "Hocanın iki arkadaşı bir anlaşmazlığa düşmüşler. Biri Hoca'ya gelmiş ve burnundan soluyarak anlaşmazlığa düştüğü kişiye vermiş veruşturmuş ve sormuş: "Hocam, Allah aşkına söyle haklı değil miyim?" Hoca "**Haklısun**" demiş. Hoca'nın bu arkadaşı sakinleşmiş ve gitmiş. Derken diğer arkadaşı gelmiş. O da öbürüne vermiş veruşturmuş ve sormuş: "Haklı değil miyim?" Hoca: "**Haklısun**" demiş. O da sakinleşerek gitmiş. Tüm bunları duyan Hoca'nın hanımı bu işe şaşırılmış ve "Bu ne biçim adalet Hoca? İkisine de sen haklısun dedin. Hiç öyle şey olur mu?" deyince Hoca: "**sen de haklısun**" ...

Son Günlerde Dış Ticaret camiası "Kapsam Dışı" ile yatıp "Kapsam Dışı" ile kalkıyor içimiz dışımızı kapsamayacak hale geldi. Nasrettin Hoca olmak haddimize değil elbette ama tüm taraflarla (Bakanlık-İdare-Yükümlü Firmalar-Gümrük Müşavirleri-YGM'ler) empati yaptığınızda Nasrettin Hocadan esinlenmiş Orhan Baba gibi:

"Haklısun haklı;

Bence sen de haklısun..."

Demekten kendinizi alamıyorsunuz. Diğer kurumların denetimine tabi olan ancak kapsam dışı beyan edilerek ithalatı yapılan eşyalarla ilgili olarak, uzun süredir beklenmekte olan Tebliğ (Gümrük Genel Tebliği (Serbest Dolaşıma Giriş) (Seri No: 18) 10.10.2024 tarih ve 32688 sayılı resmî gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Bilindiği üzere Türkiye'ye ithali öngörülen her türlü izin veya uygunluk belgesine veya bu belgeler yerine geçen bilgiye tabi eşyaya ilişkin yetkili kurumlarca yapılacak kontrollere dair **kendi mevzuatlarında düzenlenmesi şartıyla**, eşyanın serbest dolaşıma girişi sonrası beyana uygun kullanım, teslim veya işleme konu edilip edilmediğinin tespiti Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri Raporu ile yapılacağı hususu mevzuatımıza derç edildi (*Şimdilik sadece "Diğer kurumlar" meyanında Tarım ve Orman Bakanlığının kendi mevzuatında düzenleme yaptığını hatırlatmakta fayda var*). Konuyu somutlaştırmak adına kapsam dahilindeki ithalat yükü Gümrük kavşağına geldiğinde önünde "Tarım Uygunluk Yazısı" ve "Kapsam Dışı Beyanı" adı altında iki yol beliriyor. Birinci yol biraz meyilli ve meşakkatli, ilgili kuruma gitmek var, gitmeden

önce ön bildirim yapmak var, gerekli belgeleri temin etmek var, analize tabi tutmak var, eşyanın bu süreçler esnasında gümrükte beklemesi var... Var da var anlayacağınız... diğer yol ise meşakkatsiz elektronik ortamda yapılan beyana bakıyor sadece... Belki bir çok firma uygunluk alacak şartlara haiz olmasına rağmen zaman baskısı münasebetiyle kolay yolu tercih ederek kapsam dahilinde olsa dahi kapsam dışı beyanlarla iş ve işlem tesis etti maalesef.

Tarım ve Orman Bakanlığının kapsama alanına girmeyen firmalarımız **haklı olarak** "Kurunun yanında yaş yanar mı" feveranıyla bunalmış olsa da elektronik ortamda yapılan taahhüt niteliğindeki "Kapsam Dışı" beyanlarının suistimal edilmesi münasebetiyle bakanlığımız "Yandı gülüm keten helva" deyimiyle söz konusu feveranlara cevap veriyor adeta...

Bakanlığın saha analizleri neticesinde İnsan Sağlığı ve Güvenliği İle Hayvan ve Bitki Varlığı ve Sağlığı Yönünden kamu yararı adına suistimalleri minimize etmek adına YGM raporu ve yaptırım kartını öne sürdüğü söylenebilir. **"Hiçbir şey olmasa bile kesinlikle bir şeyler oldu"** sözünden mülhem devreye alınan yeni sistemle birlikte en azından ithali izne veya uygunluk denetimine tabi eşyayı eskiden olduğu gibi rahat rahat kapsam dışında beyan etmek için; ithal edilen ürünün yanında bir de **"yürek"** ithal edilmesi gerekecek anlaşılır. Bu nokta-i nazariyeden Bakanlık haklı mı? **El-hak HAKLI...**

Gümrük İdaresinin serzenişi ise ilave iş yükü cihetinden olacağı vakia. Binlerce beyannamenin kayıt altına alınması, geriye doğru raporlanması, ibraz edilen raporların kontrolü. Kontrol nasıl olacak? Kontrollerde YGM raporuyla iktifa edilecek mi? firma nezdinde de ayrıca kontroller olacak mı? Hiç kontrol olmasa dahi kayıt-bilgi girişi ve arşivleme başlı başına iş yükü. İdare haksız mı? **El-hak HAKLI...**

Diğer yönden ithalatçı adına beyan yapan **gümrük müşaviri** benim ne suçum var, ithalatçı bana: "kapsam dışı beyan et geç diyor" ve ben de **"Aynıyla vaki"** kabilinden işimi yapıyorum. Kaldı ki gümrük işlemleri tamamlandıktan sonra söz konusu eşya üzerinde ne tasarruf hakkım var ne de takip sorumluluğum... Bu yetmezmiş gibi geriye dönük tüm beyannameleri listele kategorize et ve firmaya raporla. Beyanlarında YGM raporunun sonradan ibraz edileceğine dair atıf yapmadın diye azar işit üstelik... Bu cepheden bakıldığında Gümrük müşaviri haklı değil mi? **El-hak HAKLI...**

Beri taraftan **ithalatçı,**

- Kardeşim benim eşyam bariz belli değil mi? İnsan, hayvan ve bitki varlığı konularının tarafına bile bakmıyor. Ben niye YGM raporu hazırlıyorum. Benim beyanım zaten taahhüt niteliğinde ilave bir tevsike ne gerek var?
- Aldığım ürünü binlerce kişiye satıyorum şimdi geriye dönük bu malı benden alan kişilerin bilgi ve belgelerini, satış sonrası işleme tabi tutulup tutulmadığını, işleme tabi tutulmuş ise yapılan işlemlerin niteliğini, kullanıma sunulduysa kullanım alanını araştır, incele ve belgele diyorsun bunu ben nasıl yapacağım?
- Ürünleri ithal edip, yurt içinde muhtelif firmalara satış yapıyorum, satış yaptığım firmadan istediğim bilgi ve belgeler "**Ticari Sır**" denilip verilmiyor. Ben de YGM'nin istediği belgeleri ibraz edemiyorum. Bu durumda nasıl bir yol izleyeceğim?
- Hammaddeyi aldım ama üretim prosesinden geçtikten sonra tüm kimyasal değerlerini değiştirip başka bir eşya haline dönüştürdüm. İthal anında hammaddenin gıdaya temasında sakınca olsa bile proses sonrasında gıda ile temasında bir sakınca kalmıyor. İlgili kurumlardan üretim izinlerim de var işletme kayıt belgemde mevcut, üstelik düzenli olarak piyasa denetimini de tabiyim. Benim durumum ne olacak şimdi?
- Nihai Kullanım mevzuatına tabi eşyaların kullanım alanları zaten YGM tespit raporları (NK1) ile ortaya konuyorken; ayrıca bir de aynı eşya için DK1 tespit raporuna ne gerek var? Hani bir koyundan iki post çıkmazdı...
- Benim eşyam katman katman bir yüzü gıda ile temas ediyor ama diğer yüzü gıda ile herhangi bir teması yok veya arada kaldığı için teması engelleyen bariyer var. İşin tuhaf tarafı organoleptik muayene ile anlaşılamayacağı için bunu YGM veya Denetmen anlamaz migrasyon testinde dahi anlaşılmaz. Şimdi bu ahvalde benim durumum ne ola ki?
- Ben ticaret yapıyorum, devlet ticaretine balta vuruyor, Dönen çarka çomak sokmak değil de nedir bu yapılanlar? Yapmayacağım ticaret micaret alıp, başımı gideceğim bu ülkeden...

Diyenler mi dersiniz; daha neler neler...Bunun gibi birçok husus vaktin varsa otur dinle... İthalatçı penceresinden baktığınızda pek de haksız sayılmazlar değil mi? **EI-hak İthalatçılar da HAKLI...**

Mevzuatsa ayrı havalarda...Adeta parmak sallayarak konuşuyor(!)

Ey İthalatçı! ithal ettiğin ve serbest dolaşıma giriş sonrası devrettiğin ürünlerin alıcısı tarafından uygun kullanıma sevk edilmesinden sorumlusun ona göre!

Beyannameni eline al; ikiye katla, Katladığın yerin biraz altında beyanla ilgili belge ve bilgileri göreceksin. Onlar arasında aşağıda tabloda kayıtlı sabit referans numaralarından birini görüyorsan ve karşılığındaki kalem fiyatı da 500.000-TL (*Burası muallakta şimdilik*) üzerinde ise Rapor için YGM ye başvur.

2024/5 Sayılı Tebliğ Kapsamında Muafiyetler Ve Kapsam Dışı Liste Numaraları	Kapsam Dışı Gerekçesi	Beyannamede Beyan Edilmesi Ön görülen Kapsam Dışına İlişkin Sabit Referans Numaraları
Ek-1/A Ek-1/B'de	Petrol sanayii, beşerî ilaç sanayii, sabun sanayii, kozmetik sanayii ve benzeri Tarım ve Orman Bakanlığınca denetime tâbi olmayan sanayilerde kullanılması	15442489916128745008274
Ek-2	Gıda ile temas etmeyecek, gıda ve yem sanayii dışında ve/veya karşılarında belirtilen amaçlar dışında kullanılması	10617541565699503532523
Ek-4	Hayvan sağlığı amacı dışında kullanılacak olması	10746679379456304570062
Ek-5	Veteriner tıbbi ürün ve veteriner tıbbi ürün imalinde kullanılan hammadde sanayiine verilmeyecek olması	10655019861881571511690
EK-6	Bitki koruma ürünü sanayiine verilmeyecek olması	11190652683877198781391
Ek-2, Ek-5 ve Ek-6	Laboratuvar analizinde kullanılacak olması	13977662350291883035269

İlk altı ay için geçiş hükmü olduğundan beyana uygun kullanımı veya teslimi gerçekleşen ürünler için **31.12.2024** tarihine kadar YGM raporlarını hazırlat. Stoklarında eşya varsa ek süre almak için bu zaman zarfında ithalatı yaptığın gümrük idaresine başvur.

İkinci altı aydan sonraki işlemler için ise 6 aylık süren olduğunu unutma! (*7.ayda tescil edilen beyannamelerin de süresi yaklaştı benden hatırlatması*) Zira Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri raporları beyannamenin tescil tarihinden itibaren altı ay içinde düzenlenmesi gerekir. Aylık düzenli olarak kontrollerini yap; işlemleri

bitenler için YGM raporu al, bitmeyenler için (Bitmediğini tevsik ederek) ek süre almayı unutma. Önümüz kış kapını kardan önce kara haberler çalması (GK.181; GK-241; GK.235)!

Rakiplerine karşı ekonomik anlamda menfaat sağladığın, sır olarak sakladığın ve gizli kalması için pamuklara sardığın bazı bilgiler YGM raporu için lazım hazırla!

Tebliğ kapsamında ithal edilmek istenen bir ürünün birden fazla listede yer alması durumunda, her ithalat işlemi için ilgili tüm mevzuata uygun olacak şekilde yalnızca bir Uygunluk Yazısı düzenlerim. Sen birden fazla listede olan ancak kullanım yeri itibarıyla kapsam dışında olduğunu beyan ediyorsan her bir liste için ayrı muafiyet referans numarası aldığından mütevellit her birini YGM raporuna konu etmelisin unutma!

Garibim **Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri (YGM)** de ayrı dertlere duçar olmuş; oysa yağlı iş kapısı açılmış, oturduğun yerden yaz raporunu; kes faturanı değil mi? (!)

- **“Kazın ayağı öyle değil”** değerli meslektaşım aman dikkat...Mayınlı tarlaya sürülen (haşa huzurdan; teşbihte hata olmaz) **“Mayın Eşeği”** gibi bir nevi **“eğitim zayiati”** olmalı alimallah...

Ezcümle, mevzuatın bu haliyle uygulanması tüm paydaşlar için içinden çıkılmaz sonuçları da beraberinde getireceği izahtan varestedir olduğundan ikincil düzenlemelerle kapsamın netleştirileceği değerlendirilmektedir. Gönül ister ki yeni bir düzenleme yapılırken tüm paydaşların görüşü alınmak suretiyle saha gerçekleriyle uyumlu mevzuat düzenlemeleri yapılsa da yapılan düzenleme **“yamalı bohçaya”** dönmese. Buna ne gam **“Türkiye”** buranın adı belli ki yine **“Kervan Yolda Düzülecek”** ... Bu meyanda bakanlığımızın bir genelge üzerinde çalıştığına dair duyuların olduğunu da hatırlatarak yazımızı **“Bu hamur daha çok su götürür”** deyiimiyle nihayete erdirelim.

Hâkî Demirtaş

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri

(03.11.2024)